

Handläggare
Kerstin Alquist
08-508 260 77**Till**
Trafiknämnden
2016-12-08**Strategi för fler bilpooler. Motion (2016:18) om alternativ för minskat bilåkande, Cecilia Brinck (M). Svar på remiss från kommunstyrelsen.****Förslag till beslut**

1. Trafiknämnden överlämnar detta tjänsteutlåtande som svar på remissen från kommunstyrelsen.

Jonas Eliasson
FörvaltningschefMattias Lundberg
AvdelningschefDaniel Firth
Enhetschef**Sammanfattning**

Cecilia Brink (M) har skrivit en motion med förslag om hur stadens arbete med bilpooler bör utvecklas. Motionen har remitterats från kommunstyrelsen med sista svarsdatum 30 december 2016.

Bilpooler har lyfts fram i stadens budget för både 2015 och 2016. Trafikkontoret lät därför en konsult utreda hur olika bildelningskoncept (bl.a. flytande bilpool och transport som tjänst) skulle kunna komma att påverka resebeteende. Resultatet redovisades till trafiknämnden i maj 2016. En viktig slutsats från utredningen var att olika former av bildelning har olika effekter på resande. Detta gör att det är viktigt att noggrant följa utvecklingen och inte förutsätta att alla former av bildelning bör understödjas av staden.

Trafikkontoret
TrafikplaneringFleminggatan 4
Box 8311
104 20 Stockholm
Telefon 08-508 260 77
Växel 08-508 272 00
kerstin.alquist@stockholm.se
trafikkontoret@stockholm.se
Org nr 212000-0142
stockholm.se

Bilpooler och bildelning gynnas av att bygga tät, blandad stad och prioritera gång, cykel och kollektivtrafik – även om utrymmet för biltrafik minskar – eftersom detta minskar efterfrågan på att äga och färdas med egen bil. Bildelning torde också gynnas av höjda parkeringsavgifter. När människor i högre grad betalar för den yta de använder i staden, blir bildelning ett rationellt och bekvämt sätt att anpassa sig efter ökade parkeringskostnader för egen bil.

En hemställan om en lagändring som skulle ge möjlighet att reservera gatumark till bilpooler var ett budgetuppdrag för 2016. En sådan hemställan skickades till regeringen i oktober.

Remissen

Trafiknämnden har fått motion (2016:18) av Cecilia Brink (M) om hur bilpooler kan främjas som alternativ till eget bilägande på remiss från kommunstyrelsen. Svarstiden sträcker sig till och med den 30 december 2016. I motionen föreslås att trafiknämnden ska få i uppdrag att ta fram en strategi för bilpooler, att staden ska underlätta etablering av fler bilpooler samt att staden ska hemställa hos regering och riksdag att ändra lagstiftningen för att möjliggöra att reservera platser för bilpooler på gatumark.

Motionen bifogas i bilaga 1.

Bilpooler i stadens budget 2016

I kommunfullmäktiges budget för 2016 står att ”Bilpooler ska prioriteras och gynnas inom staden.” Bilpoolssatsningar nämns särskilt i avsnitten som rör:

Exploateringsnämnden: ”Exploateringsnämnden ska, i samarbete med stadsbyggnadsnämnden och trafiknämnden, uppmuntra och skapa förutsättningar för bilpoolsinfrastruktur vid nya exploateringar.”

Trafiknämnden: ”Staden ska uppmuntra bilpooler som alternativ till parkeringsplatser vid nyexploateringar utifrån arbetet med flexibla och gröna parkeringstal. Nämnden ska, tillsammans med berörda nämnder och bolag, undersöka möjligheten att reservera parkering för bilpooler på stadens tomtmark. Nämnden ska även uppvakta regeringen för att det ska bli möjligt att reservera fast parkering för bilpool på stadens gatumark. Trafikförordningen omöjliggör idag detta.”

Trafikkontorets synpunkter

Bilpooler har lyfts fram i stadens budget för både 2015 och 2016 som något som ska uppmuntras och som ska kunna fungera som alternativ till parkeringsplatser. Kontoret lät därför uppdra till en konsult att utreda hur olika bildelningskoncept (bl.a. flytande bilpool och transport som tjänst) skulle kunna komma att påverka resmönster. Resultatet redovisades till trafiknämnden i maj 2016. En viktig slutsats från utredningen var att olika former av bildelning har olika effekter på transportsystemet.

Kontoret anser att ökad användning av bildelning eller bilpooler är inget självändamål utan det är effekten på bilinnehav och bilanvändning som är det intressanta. Samtliga bildelningskoncept, utom samåkning, väntas bidra till att minska bilinnehavet men öka tillgången till bil. Effekten på det totala antalet körda kilometer är oklar.

Trafikkontorets synpunkter på de olika förslagen i motionen:

1. Ge trafiknämnden i uppdrag att ta fram en strategi för fler bilpooler i Stockholms stad

Stadens planeringsinriktning med att bygga tät, blandad stad och prioritera gång, cykel och kollektivtrafik gynnar bildelning – eftersom den minskar efterfrågan på att äga och färdas med egen bil. Därutöver pågår arbete som stödjer bilpooler på flera fronter i staden. När rikt-linjerna för gröna parkeringstal används i bostadsbyggnadsprojekt sprids bilpooler till nya områden av staden. Detta ökar närheten och tillgången till fordonen för stockholmarna.

Bilpooler hyr också många platser (just nu 205) i Stockholm Parkerings garage. Stockholm Parkering arbetar aktivt med att försöka lösa parkeringsplatser där bilpoolerna ser behov och har tagit fram lösningar i båda låsta garage och garage med bomsystem för att bilpooler ska kunna använda dem.

Trafikkontorets uppfattning är att det inte är höga parkeringsavgifter eller brist på reserverade parkeringsplatser som är det stora hindret för traditionella bilpoolers tillväxt. Utmaningen för bilpools-företagen är istället att locka fler företag och andra kundgrupper som använder bilparken dagtid, dvs. på andra tider än privatpersoner, för att ekonomiskt motivera verksamheten. Företag, organisationer och myndigheter saknar dock oftast ekonomiska incitament att använda bilpool, eftersom nuvarande regelverk uppmuntrar till bilförmåner som användandet av egen bil mot

milersättning och resor med tjänstebil. Detta är utanför stadens kontroll.

Mobilitetsbranschen är i mycket snabb förändring och vi vet idag för lite om vad en lämplig roll för staden bör vara. Sedan motionen skickades in har exempelvis bilpoolsföretaget Car2Go aviserat att de lägger ner verksamheten i Stockholm. Elektrifiering, autonoma och uppkopplade fordon kommer i framtiden ge nya förutsättningar för mobilitet i staden. Fordon kommer bland annat kunna delas på mer flexibla sätt än i dagens bilpooler. Effekten av utvecklingen är ännu osäker och det är viktigt med noggrann omvärldsbevakning. Det kan också vara lämpligt att, tillsammans med andra storstäder, skapa en förståelse för och en gemensam syn på städers roll i att främja det bästa utfallet för stadsbor av fordon som är mer uppkopplade, elektrifierade, delade och autonoma. Ett sådant arbete diskuteras för närvarande inom ramen för både Eurocities och stadsnätverket C40. Däremot anser kontoret inte att det specifikt behövs en strategi för arbete med bilpooler – eftersom utveckling av mobilitetsbranschen, som beskrivs ovan, är en mycket större och komplexare fråga.

2. Uttala att bilpooler ska prioriteras i stadens arbete samt att staden ska underlätta för etableringen av fler bilpooler

Trafikkontoret instämmer i att bilpool och olika former av bildelning är bra alternativ till egen bil. Detta lyfts också fram i stadens budget de två senaste åren.

Kontoret håller inte med om att konsekvenserna av stadens planeringsinriktning som t.ex. färre parkeringsplatser och högre avgifter skulle försvåra för bilpooler. Tvärtom gynnas bilpooler och bildelning av att bygga tät, blandad stad och prioritera gång, cykel och kollektivtrafik – även om utrymmet för biltrafik minskar – eftersom denna planering minskar efterfrågan på att äga och färdas med egen bil. Bildelning torde också gynnas av höjda parkeringsavgifter. När människor i högre grad betalar för den yta de använder i staden, blir bildelning ett rationellt och bekvämt sätt att anpassa sig till ökade parkeringskostnader för egen bil.

3. Hemställa hos riksdag och regering att ändra lagstiftningen i syfte att möjliggöra för att reservera platser för bilpooler på gatumark

En sådan hemställan är ett av årets budgetuppdrag som kontoret genomförde i oktober 2016. Samtidigt som kontoret vill ha möjlighet att kunna reservera plats på gatan till bilpooler är det osäkert i vilken omfattning den möjligheten bör användas. I första hand är det viktigt att avsätta gatumark till gång, cykel och kollektivtrafik, angöring samt rörlig motorfordonstrafik. Det är därför bara på platser där parkeringsytan inte behövs till andra funktioner som utpekade bilpoolsplatser kan vara lämpliga.

För att kunna reservera plats för bilpooler på gatumark eller ge dem andra former av förmåner (beskattningsregler mm) behöver bilpooler definieras i lagstiftningen. Eftersom olika former av bildelning har olika effekter på transportsystemet anser kontoret att det är viktigt att de särskiljs när definitionen görs.

Inte heller differentiering av taxa för parkering eller trängselskatt är tillåtet idag. Om lagen skulle ändras så att det blev tillåtet att differentiera anser trafikkontoret att det är miljöfordon – snarare än bara bilpooler - som bör gynnas genom att övriga fordon ges högre avgift eller skatt baserat på utsläpp.

Trafikkontorets förslag

Trafikkontorets föreslår att nämnden godkänner detta tjänsteutlåtande som svar på remiss från kommunstyrelsen.

Slut

Bilagor

1. Motion av Cecilia Brink (M) om alternativ för minskat bilåkande.